

L'EXPOSICIÓ DELS TITELLAIRES CATALANS

A benefici de l'Associació de titellaires UNIMA de Catalunya, aquesta exposició vol promoure el Teatre d'animació o de titelles i l'ofici de titellaire. Per tant, acull més de 40 peces dels més variats estils i tècniques com a mostra de l'ampli ventall que componen aquest antic i alhora modern Art Escènic, per donar a conèixer la diversitat i potencialitat cultural del Teatre de Titelles a casa nostra.

Podem presumir de tenir-hi representades pràcticament totes les formacions professionals de Teatre de Titelles de Catalunya, d'aquí el seu nom.

És una exposició única, de gran valor didàctic i documental amb visites guiades i teatralitzades on es manipulen uns vint titelles de diferents tipus i tècniques, amb accions dramatitzades que s'adeqüen segons l'edat dels assistents. Durada de les visites 45 minuts, grups de fins a 50 alumnes, a partir de P3.

REQUERIMENTS TÈCNICS ESPECÍFICS

Superfície total mínima desitjable 100 metres quadrats. Alçària mínima 2,65 m. Il·luminació suficient per a les peces exposades, inclosa pantalla d'ombres. No és necessari magatzem.

LES VISITES GUIADES

Per tal de ser una exposició "viva", ens vàrem plantejar fer visites guiades on els titelles poguessin animar-se i actuar com a personatges teatrals que són i no romandre inerts com a simples figures plàstiques. Així el guia, en forma d'espectacle teatral, dóna una lliçó de tècniques titellaires, fent un repàs a totes elles. Parteix dels de guant, explicant les diferències entre guinyol i titella català, tot seguit els de tija, marottes i muppets, els sobre taula, bunraku, les tècniques mixtes, pupi, marionetes i finalment les ombres.

En les visites de les escoles, tot variant el tractament segons l'edat dels visitants, el titellaire en manipula almenys un de cada tècnica, explicant com els agafa i fent petites accions a vista, en les quals hi vincula als propis visitants. Així els mestres veuen, de manera pràctica, l'aptitud comunicativa i alliberadora dels ninots. Veure per creure! Així que un titella s'anima (sigui de la tècnica que sigui), els visitants prenen contacte amb ell, entenent quin és el seu caràcter a partir de l'aparença física i del seu rostre o expressió. Dialoguen amb ell, el renyen, el posen a prova, riuen amb els seus acudits i li ho comenten, etc., sense importar per a res la presència contemporània del titellaire al seu costat tot movent els llavis per donar-li la veu. Fins hi tot quan un titella es revela al seu manipulador i ambdós tenen un diàleg de text o d'acció, els visitants en prenen partit per un o altre, segons qui els hagi estat més entranyable, o bé intenten intervenir en el conflicte per posar-hi pau i enteniment.

Així, després de la visita, tant mestres com alumnes, tenen la porta oberta per provar-ho a classe. Tots s'hi han engrescat i no ha de costar gens traslladar aquesta experiència a l'escola. Tenen prou informació sigui tècnica com pràctica a la mà com per iniciar o continuar aquesta activitat que resultarà beneficiosa per a tots ells.

Les visites, fruïdes ja per més de 10.000 alumnes, són a càrrec d'en Carles Cañellas, comissari de l'exposició i expert titellaire amb més de trenta anys d'ofici.

ELS TITELLES A L'EDUCACIÓ (Màrius Massallé. Centre de Recursos Pedagògics Vallès Occidental II -Terrassa-) Sóc dels que crec que, malgrat un bon grapat d'experiències molt interessants a unes quantes escoles, els titelles han estat fins ara poc utilitzats en l'educació a casa nostra. I això és una llàstima perquè considero, i intentaré transmetre-ho en aquestes reflexions que segueixen, que els titelles tenen un gran potencial pedagògic, un munt de possibilitats poc explotades encara en les nostres escoles.

No s'entén com els titelles no han tingut, fins fa ben poc, un paper més important en les escoles i en l'educació en general. I encara quan han arribat a les escoles, en molts casos ho han fet d'una manera tangencial. En moltes escoles bressol i en molts parvularis s'hi han introduït com a simples joguines. Han estat posats en mans dels infants sense cap mena d'iniciació, sense estimulacions adequades, sense objectius diversificats i graduals, sense cap didàctica programada metòdicament. I, és clar, així han perdut bona part de les possibilitats pedagògiques.

En l'etapa de primària sovint han entrat aquests petits (o grans!) personatges per la porta de l'aula de plàstica o dels tallers. Així s'ha posat l'èmfasi quasi exclusivament en la seva construcció i, potser, en les tècniques de la seva manipulació; però s'ha reflexionat poc sobre el joc dramàtic que la manipulació dels titelles pot generar i sobre les possibilitats que comporten, per exemple, cara a l'expressió oral i a la comprensió.

De tota manera, benvinguts siguin els titelles a l'escola!, hagin entrat per la porta de l'aula de plàstica o hagin tret el cap pel calaix de les joguines. Es tracta ara de reflexionar sobre les seves possibilitats pedagògiques, desempolsar les capacitats creatives que tots els educadors tenim i deixar-nos portar pel camí del joc dramàtic que els titelles poden generar.

EL PROCÉS D'IDENTIFICACIÓ (M. Massallé)

Els titelles desperten de seguida l'atenció dels infants. És proverbial l'interès que aquests mostren pels personatges petits. Tenen tendència a apropiari-se'ls i donar-los vida (recordeu com els agraden les nines, els "clics", etc... i com hi juguen tot projectant-hi la seva pròpia personalitat). Els titelles capten, doncs, aquesta atenció i provoquen en els infants processos d'identificació i de projecció.

Aquests processos ajudaran els nens i nenes a construir i fer créixer la seva pròpia personalitat. "Els infants, per prendre consciència de la seva personalitat, tenen necessitat de jugar-hi com fan amb tot allò que volen conèixer: l'amaguen, per això la retroben, la canvien, la disfressen o fins hi tot la situen en un context imaginari" (Mariano Dolci, en el pròleg del llibre "Els titelles a l'escola" de Manel Ricart i Ramon Rial. Eumo Editorial. Vic, 1985).

Jugant espontàniament amb el titella, els infants projecten els seus interessos, les seves necessitats, sublimen les seves frustracions, satisfan els seus desigs més irrealitzables, en una mostra paradigmàtica del que suposa el joc simbòlic. En aquest sentit, la manipulació lliure dels titelles pels infants és una font interessantíssima per tal que el mestre o la mestra pugui conèixer quins són els interessos, els neguits, les aspiracions o les preocupacions de cada un dels seus alumnes. L'observació del joc lliure d'un nen o una nena amb aquests petits personatges ens pot aportar més coneixements d'aquest alumne, que no pas moltes altres activitats escolars. En el titella que manipula el nen o la nena hi veiem projectat allò que ell o ella volen ser, o, per contra, allò que més rebutgen.

Si és el cas que és el mestre o la mestra, o el titellaire, qui manipula els titelles i els infants qui en fan d'espectadors, aquests no són mai espectadors passius. Aquest procés d'identificació, que els titelles generen més que qualsevol altre mitjà, fa que els nens i nenes espectadors puguin conversar sovint amb els personatges, que riguin i que plorin amb ells, que amb ells passin "canguelis" i que els avisin dels possibles perills, que parlin amb ells, que els preguntin i que responguin a les seves preguntes. Els infants deixen de ser espectadors per esdevenir participants en la història que es representa o contertulians de la conversa que s'enceta. Aquest és el poder d'atracció i d'identificació que desperten els titelles, i que a l'escola pot ser-nos molt útil.

ESTRUCTURA I CONTINGUT DE L'EXPOSICIÓ

Si bé és difícil ordenar les peces cedides segons les tècniques de manipulació, ja que cada cop més aquestes es barregen o complementen i s'adeqüen a necessitats dramaturgiques, l'exposició s'ha dividit en quatre espais atenent només a la posició de la seva manipulació en escena.

En el primer espai, hi han els titelles que es mouen des de sota:

GUANT, MAROTTE, MUPPET, TIJA.

El segon agrupa els titelles que s'accionen des de darrere:

SOBRE TAULA, INTERIOR i EXTERIOR DIRECTE, BUNRAKU, VENTRÍLOC, etc...

El tercer presenta els titelles que es manipulen des de sobre:

PUPO, MARIONETA.

I el quart els titelles que s'animen a través de la projecció de la seva ombra, transparència o silueta en una pantalla:

OMBRA.

PRIMER ESPAI: TITELLES ANIMATS DES DE SOTA

1 nom: DAMA DE LA CORT. any i autores: 1994. CLOTILDE i MARTA ARANA. tècnica: GUANT. espectacle: LA LLEGENDA D'OFERUS. companyia: ES CUCURUCUC TITELLES. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Titella de guinyol. Cap fet amb pasta de paper i mans de roba pintada. PETIT HISTORIAL: És una de les convidades a la festa del Palau del Rei Més Poderós de la Terra.

2 nom: CAPITÀ SENSEPOR. any i autors: 1963. LLIBERT ALBIOL i JOSEP POSE. tècnica: GUANT. espectacle: EL DRAC GARRANYIC-GARRANYAC. companyia: TITELLES BABI. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Titella de guinyol, amb cap i mans tallats en fusta. PETIT HISTORIAL: El capità Sensepor està amb la companyia Titelles Babi des dels inicis. Mai ha creat cap problema, menja poc i dorm molt. Encara que tingui cara de pocs amics, és un bon noi.

3 nom: DRAC GARRANYIC-GARRANYAC. any i autors: 1963. LLIBERT ALBIOL i JOSEP POSE. tècnica: GUANT. espectacle: EL DRAC GARRANYIC-GARRANYAC. companyia: TITELLES BABI. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Cap tallat en fusta i boca mòbil. PETIT HISTORIAL: El Drac Garranyic-Garranyac va ser un personatge molt popular i característic. El nom li ve del seu tradicional crit: Garranyic-Garranyac!

4 nom: EL REI BONDADÓS. any i autor: 1960. DESCONEGUT. tècnica: GUANT. espectacle: EL REI DE MERILÀNDIA. companyia: CARMÉ TERRADO. TEATRO GUIÑOL "LILÍ". DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Fet en fusta. De manipulació particular, els dits polze i petit mouen els braços, mentre que l'índex i mig mouen el cap, tenint plegat cap endins l'anular. PETIT HISTORIAL: Exponent dels antics titellaires de fira, que muntaven el seu teatre amb les atraccions ambulants.

5 nom: MADÓ MARGALIDA. any i autora: 1989. ASJA SCHALEKAMP. tècnica: GUANT. espectacle: ELS TRES DIMONIS BOIETS. companyia: TORNASSOL. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Fet en pasta de paper sobre motlle. Tubs de cartó pels dits del manipulador, folrats amb gomaescuma. PETIT HISTORIAL: Emprat a: En Patufet i Els Tres Dimonis Boiets (Rondalla mallorquina).

6 nom: PANXITO. any i autors: 1987. RICARD ROCH i JAUME VERGÉS. tècnica: GUANT TIPUS CATALÀ. espectacles: LES AVENTURES D'EN PANXITO, FALTA CUINER i UN FANTASMA A CASA. companyia: PUTXINEL-LIS VERGÉS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Per a mà dreta. Ànima interior amb didales de fusta. Tallat en fusta de til·ler. Pes total 580 grs. Pes de la talla 320 grs. PETIT HISTORIAL: Aquest titella és la novena versió construïda d'en Panxito. Personatge principal de la majoria d'obres dels Vergés des de 1941.

7 nom: PERICO. any i autor: 1998. SEBASTIÀ VERGÉS. tècnica: GUANT TIPUS CATALÀ. espectacles: 85 OBRES DIFERENTS. companyia: PUTXINEL-LIS VERGÉS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Per a mà dreta. Ànima interior amb didales de cuir. Mans intercanviables. Ulls de vidre. Tallat en fusta de til·ler. Pes total 750 grs. Pes de la talla 500 grs. PETIT HISTORIAL: Rèplica de l'original del segle XIX. Personatge principal de totes les obres i rutines dels titelles catalans, rep també el nom de Titella o Tranquil.

8 nom: CANOCA. any i autor: 1984. RICARD ROCH. tècnica: GUANT TIPUS CATALÀ. espectacle: LA MURGA DELS BEN FETS i FESTA MAJOR. companyia: PUTXINEL-LIS VERGÉS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Per a mà dreta. Ànima interior amb didales de fusta. Tallat en fusta de til·ler. PETIT HISTORIAL: Rèplica de l'original de 1919. Director d'orquestrina a "La Murga dels Ben Fets".

9 nom: ACRÒBATES. any i autor: 1870. DESCONEGUT. tècnica: GUANT TIPUS CATALÀ. espectacle: LA MURGA DELS BEN FETS i FESTA MAJOR. companyia: PUTXINEL-LIS VERGÉS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Portor per a mà dreta amb ànima interior amb didales de fusta i tallat en fusta de til·ler. Superior de cos sencer, tallat en fusta de til·ler. PETIT HISTORIAL: Aquesta parella d'acròbates apareixien en les rutines de diversos espectacles.

10 nom: EL BATLLE. any i autors: 1992. EUDALD FERRÉ i JORDI JUBANY. tècnica: GUANT TIPUS CATALÀ. espectacle: ELS VALENTS RIDÍCULS. companyia: PUTXINEL-LIS PA SUCAT. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Per ser manipulat amb qualsevol mà. Ànima amb didales de cuir. Tallat en fusta de bedoll. PETIT HISTORIAL: Es va estrenar com a titella el 25 de juny de 1993, també ha participat en l'enregistrament del vídeo "El titella tradicional català", actualment en excedència.

11 nom: MALLARGA. any i autor: 1976. LLIBERT ALBIOL. tècnica: MAROTTE. espectacle: CANÇONS I NINOTADES. companyia: TITELLES BABI. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Construït amb cartró pedra sobre suport de fusta. PETIT HISTORIAL: Aquest va ser el primer marotte usat per la companyia i va tenir tant d'èxit que va esdevenir símbol seu.

12 nom: NAPIA. any i autor: 1982. LLIBERT ALBIOL. tècnica: MAROTTE. espectacle: CANÇONS I NINOTADES. companyia: TITELLES BABI. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Construït amb cartró pedra sobre suport de fusta. PETIT HISTORIAL: En el barret hi porta un mata-sogres que s'infla a través d'un tub que té el seu manipulador.

13 nom: AHMED. any i autors: 1993. MANEL RICART i DOLORS VILADOMAT. tècnica: MAROTTE. espectacle: CONTES SAHARAUIS. companyia: TITELLES NAIP. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Construït amb cartró pedra sobre suport de fusta. PETIT HISTORIAL: Estrenat en el 20è aniversari de Titelles Naip. Amb la col·laboració de l'Associació Catalana d'Amics del Poble Saharai.

14 nom: PERE EL LLEIG. any i autors: 1994. ÀNGELS VALERO i JORDI REGOT. tècnica: MAROTTE. espectacle: TALLER D'EN GEPPETTO. companyia: TRAC-TRAC TEATRE. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Sense mecanització. Es manipula introduint una mà dins del cap amb el dit polze a la mandíbula per tal de moure la boca, l'altre mà s'introduirà pel colze i es traurà per la bocamàniga passant a ser part del titella. Fet amb làtex LME, gomaescuma i roba. PETIT HISTORIAL: A Pere el Lleig li agrada la mainada... dins la sopa.

15 nom: EL PRESENTADOR. any i autor: 1986. BETO LANGIANI. tècnica: MAROTTE. espectacle: UNA HISTÒRIA DE DOS LLEONS,... companyia: MUNCHIS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Manipulat agafant la tija interior amb una mà, mentre l'altre passa per la màniga, esdevenint la mà del ninot. PETIT HISTORIAL: Nascut a Buenos Aires, és presentador d'Una història de dos lleons, En un racó i Cap-i-cua.

16 nom: ROSCO. any i autora: 1994. M. ÀNGELS SOLER. tècnica: MUPPET. espectacle: RATOTES I RATOLINS. companyia: L'ENSUMANASSOS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: D'escuma folrat amb peluix. Boca moguda des de dins i tija a la mà. Es pot bellugar la cua per la base de l'esquena. PETIT HISTORIAL: És un ratot què pertany a un dels diferents nivells socials que apareixen a l'obra. Aquest viu en un dels carrerons més ombrívols de la ciutat on se les empesca totes per sobreviure i fer-se'n l'amo.

17 nom: UN DELS ULELE QUE NO TENEN TELE. any i autors: 1993. CREACIÓ COL-LECTIVA. tècnica: TIJA. espectacle: QUIM-BAMBAS TORNA DE VIATGE. companyia: PENGIM PENJAM. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Amb molla al coll per a donar mobilitat al cap. PETIT HISTORIAL: Personatge estèticament inspirat en la tradicional talla de fusta africana.

18 nom: ROBUSTIANA. any i autors: 1982. DAVID LAÍN i PEP GOMEZ. tècnica: TIJA. espectacle: HISTÒRIES I CABÒRIES. companyia: L'ESTENEDOR TEATRE DE TITELLES. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Boca mòbil i tiges a les mans. Cap de cartró i escuma folrat de gasa. Pit d'escuma folrat de gasa. Estructura del cos de fusta. Mans de làmina de fusta. Cabell de corda de cotó tenyida i destrenada. PETIT HISTORIAL: Criada molt rondinaire que per norma li porta sempre la contraria al Senyor Rei, fins que el convenç.

SEGON ESPAI: TITELLES ANIMATS PER DARRERA

19 nom: BALENA ELENA. any i autor: 1992 LLIBERT ALBIOL. tècnica: SOBRE TAULA. espectacle: LA BALENA ELENA. companyia: TITELLES BABI. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Fet amb gomaescuma i mogut directament amb els dits. PETIT HISTORIAL: Aquesta és la balena protagonista del conte.

20 nom: BUFAFOCS. any i autora: 1995. TERESA CALAFELL. tècnica: SOBRE TAULA. espectacle: BUFAFOCS!. companyia: NESSUN DORMA. INGREDIENTS: 1 bol negre (de ca la Teresa), 1 ampolla (del carrer), 1 embut, 1 ulleres "tot a 100", 1 escorredor (fireta de la filla de la Marta) i 50 grs. draps (de netejar pinzells). SALSA: Filferro, termofusible i pintura. ESPÈCIES: 23 gomets (de la Eugènia), cabell sintètic (de la perruqueria "afro" de la Berta).

i 21 nom: BOMBOLLETA. any i autora: 1995. MARTA ALEMANY. tècnica: SOBRE TAULA. INGREDIENTS: 1 ampolla de detergent i 1 "motxo" ("tot a 100"), 1 sucrera (restes d'un curset), 1 carmanyola (de la veïna), 2 trossos d'ouera (de Ca la Teresa), 3 lluentons blaus (restes del Pelut), retall plàstic bombolles (del carrer), 4 pams cinta vermella (d'un davantal de la Marta), 1 cassoleta de paper (embolcall de madalena). SALSA: Filferro, termofusible, goma elàstica i pintura. ELABORACIÓ: Quan tots els ingredients estan lligats obtindrem un ninot "tibat com un rave". L'agafem amb una mà i l'altre la remenem pel davant com si fos del ninot (aconsellable canviar de mà de tant en tant). Pot servir-se sobre una superfície plana, pels aires o al darrera d'un cartó. Ha d'anar acompanyat de la seva ombra, (El cuiner - titellaire).

22 nom: CORREDORS. any i autors: 1994. CREACIÓ COL-LECTIVA. tècnica: SOBRE TAULA. espectacle: POEMES VISUALS. companyia: JORDI BERTRAN.

i 23 nom: NEN I GOS. any i autors: 1994. CREACIÓ COL-LECTIVA. tècnica: SOBRE TAULA. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De gomaescuma, amb tiges. PETIT HISTORIAL: Amb lletres s'ha creat un univers ple de personatges, jocs, coreografies, humor i accions dramàtiques, construint un món excitant, inspirat en la poètica de Joan Brossa.

24 nom: TIRANT LO BLANC. any i autora: 1989. JOANA CLUSELLES. tècnica: MIXTA. espectacle: TIRANT LO BLANC. companyia: MARDUIX. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Fet en cartró sintètic i robes, quasi de grandària natural, manipulat des de darrera per la base del cap. La mà lliure del manipulador anima el braç del titella i amb els peus passa el mateix. PETIT HISTORIAL: Dóna vida el virtuós cavaller. Les seves gestes el porten a recórrer la Mediterrània per terra i per mar.

25 nom: L'ERMITÀ. any i autors: 1994. CREACIÓ COL-LECTIVA. tècnica: MIXTA. espectacle: EL SERPENT SAPIENT (faula medieval). companyia: L'AVEXUTXU. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De cos sencer animat com si fos de guant i amb cames articulades. El cap i les cames són fetes de fusta i el cap i les mans de cartó. PETIT HISTORIAL: Personatge extret del Llibre de les bèsties d'en Ramon Llull.

26 nom: EN PASQUAL. any i autors: 1989. BIEL PORCEL, R. NAVARRO i R. POU. tècnica: MANIPULACIÓ DIRECTE. espectacle: PASQUAL. companyia: BINIXIFLAT. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De manipulació directe sobre taula, portat per dues persones. Fet en fibra de vidre i polièster, amb esquelet de fusta i farcit d'escuma. PETIT HISTORIAL: En Pasqual és un nen que es perd al bosc i es troba amb tots els dolents de conte.

27 nom: SENSE NOM. any i autors: 1990. ALFRED CASAS i L'ESTAQUIROT. tècnica: SOBRE TAULA (BUNRAKU-PORTÉ). espectacle: BIÒTIC. companyia: L'ESTAQUIROT. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De làtex i poliuretà flexible. PETIT HISTORIAL: Pertany a Biòtic, espectacle de teatre d'objectes científicòmic-gestual, sense paraules.

28 nom: BUFA. any i autor: 1986. JOAN-ANDREU VALLVÉ. tècnica: SOBRE TAULA. espectacle: BUFAIRONS. companyia: CENTRE DE TITELLES DE LLEIDA. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Mogut des de darrera, per un sol manipulador. PETIT HISTORIAL: Nena bufairona, per naturalesa banyuda però d'ales tendres. Co-protagonista junt al seu germà Buf.

i 29 nom: MANYÀ any i autor: 1986. JOAN-ANDREU VALLVÉ. tècnica: SOBRE TAULA. PETIT HISTORIAL: Ésser fantàstic bufairó, adult, panxut i amb petites ales que el capaciten per fer vols curts o salts molt llargs.

30 nom: SENSE NOM. any i autor: 1992. CREACIÓ COL-LECTIVA. tècnica: BUNRAKU. espectacle: POST TERTIUM DIEM. companyia: DEPARTAMENT DE TITELLES I MARIONETES DE L'INSTITUT DEL TEATRE. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Inspirat en la tècnica Bunraku, fet amb materials de rebuig i animat per tres manipuladors. PETIT HISTORIAL: Realitzat pels alumnes del 3r curs de titelles a l'Institut del Teatre de Barcelona, dirigits per Josep Maria Carbonell i Alfred Casas. Basat en el Decameró de Bocaccio.

31 i 32 noms: EN PINOTXO i EL CAP D'EN PINOTXO. any i autor: 1991. ROMÀ MARTÍ. tècnica: VENTRÍLOC-MARIONETA. espectacle: PINOTXO. companyia: BADABADOC. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Cap intercanviable, un amb ulls i boca mòbils i l'altre amb el nas extensible. Cos, cames i braços construïts en fusta i cap i peus fets en pasta de paper pintada. PETIT HISTORIAL: Basat en el conte de Collodi, amb adaptació d'en Romà, hi participaven tres actors i diversos titelles de fil i de guant. Fou el darrer que va construir i manipular en Romà Martí.

TERCER ESPAI: TITELLES ANIMATS DES DE DALT

33 nom: GUERRER. any i autor: 1994. VICENT ORTOLÀ. tècnica: PUPO. espectacle: SITIATS. companyia: TEATRE DE LLOGUER. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Titella de llauna inspirat en els Pupi palermitans. PETIT HISTORIAL: Aquest és un dels protagonistes de Sitiats, una història intemporal sobre la guerra.

34 nom: L'INVISIBLE TONET. any i autors: 1986. ESTER PRIM i MIQUEL ALVAREZ. tècnica: PUPO AMB FILS. espectacle: SOPA DE LLETRES. companyia: AQUILINOS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Fet en tela metàl·lica, material translúcid que suggereix la invisibilitat, tot permetent seguir-lo. Els braços s'accionen per fils. La tija és un tub d'alumini que mou el cos i conté els fils de les cames. PETIT HISTORIAL: Protagonista de l'adaptació de contes de Gianni Rodari. Per un problema amb els deures, en Tonet no vol anar a escola i desitja amb ànsia tornar-se invisible; llavors entra en acció aquest ninot, substituint el Tonet "visible".

35 nom: SENYOR CORDILLS. any i autor: 1979. JOSEP MARIA PUJOL. tècnica: MARIONETA. espectacle: SENYOR CORDILLS. companyia: FOC FOLLET. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Bola de fusta per cap i corda de macramé per cos. Els fils van cosits a un quant que serveix per moure el ninot. PETIT HISTORIAL: Va participar en diferents espectacles i programes de TVE, TVE-2 i TV3.

36 nom: EL VELL DELS COLOMS. any i autor: 1983. CARLES CAÑELLAS. tècnica: MARIONETA. espectacle: NEGRE SOBRE NEGRE. companyia: ROCAMORA. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De control horitzontal, catorze fils, manipulada sobre taula, amb cortina de llum. PETIT HISTORIAL: Vell que dona de menjar als coloms i que l'envolten fins fer-lo desaparèixer. Quan se'n van, només en deixen el seu esquelet. Negre Sobre Negre, Premi Fem Teatre 1986 de l'Ajuntament de Barcelona, era evidentment un espectacle d'humor negre per a adults.

37 nom: MOWGLI. any i autor: 1993. JORDI REGOT. tècnica: MARIONETA. espectacle: EL LLIBRE DE LA SELVA. companyia: TRAC-TRAC TEATRE. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Amb ulls i boca mòbils i dit polze articulat per tal de subjectar i llençar el bastó que vigila la serp blanca. Realitzat amb fusta tallada i cartró pedra. PETIT HISTORIAL: Envoltat dels companys descobrirà el valor de l'amistat i la necessitat d'estar amb els seus.

38 nom: OT EL BRUIXOT. any i autor: 1999. MANEL TIRADO. tècnica: MARIONETA. companyia: NINUS TEATRE DE MARIONETES. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De control vertical amb 11 fils de lli trenat. Feta de pi flandes i la testa de faig. PETIT HISTORIAL: Feta inicialment per a l'espectacle Ot el Bruixot, està actualment de vacances a la platja.

39 nom: L'ARPISTA. any i autor: 1988. SANTI ARNAL. tècnica: MARIONETA. espectacle: PICCOLO, FORTE, PIANISSIMO. companyia: PER POC. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De control vertical amb l'arpa integrada. PETIT HISTORIAL: Va ser la segona marioneta construïda per l'autor i la primera ja com a alumne d'en Harry V.Tozer.

40 nom: BRUIXA. any i autor: 1979. XAVIER LAFITA I PAGÈS. tècnica: MARIONETA. espectacles: SABATERIES de PUIG I XINEL·LIS i ANIMÀLIA 85 de TEATRE DE SAC. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De control vertical, amb escombra per volar. PETIT HISTORIAL: Aquesta bruixa, integrant d'un trio, va participar en dos muntatges de dues de les companyies on en Xavier va treballar.

41 nom: JINETE DEL APOCALIPSIS. any i autor: 1988. PEPE OTAL. tècnica: MARIONETA. espectacle: EL APOCALIPSIS. companyia: GRUPO-TALLER DE MARIONETAS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: De doble control horitzontal autònom, un per al cavall i un altre per a l'esquelet. PETIT HISTORIAL: Aquest és un dels genets de l'apocalipsi, tocant el timbal mentre cavalca.

QUART ESPAI: TITELLES ANIMATS EN UNA PANTALLA

42 i 43 noms: L'EMPERADOR i PAPALLONA. any i autors: 1992. CREACIÓ COL·LECTIVA. tècnica: OMBRA. espectacle: EL ROSSINYOL. companyia: FRAMIS VON PORAT. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Construïdes en PVC negre i acetat transparent acolorat. PETIT HISTORIAL: Personatges del conte d'en H.C. Andersen, adaptat per la companyia. Estrenat al Festival de Titelles de Barcelona del 92. Guardonat a la Mostra de Titelles de la Vall d'Albaida 93.

44 nom: TRANSRRREAL EXPRES. any i autors: 1994. Fco. JAVIER GARCIA i JOSEP VICENS. tècnica: OMBRA. espectacle: ENTRE NEGRORS VEIG MIL CAMINS OBERTS. companyia: AMADEUS. DESCRIPCIÓ TÈCNICA: Per a dos manipuladors. Feta amb PVC negre i acetat transparent, lleugerament acolorat. En la xemeneia s'hi aplica un llum que fa un altre efecte d'ombra. PETIT HISTORIAL: Parteix d'un dibuix d'en Fco. Javier Garcia. Apareix a l'inici i cap el final d'aquest muntatge sobre J.V.Foix, en un simbolisme amb la significació de la seva vida i obra.

Nota: El llistat de peces cedides pot variar ja que certs titelles són encara d'ús en alguns espectacles i també s'accepten noves cessions.

CONTACTE Cia. ROCAMORA TEATRE: Carles Cañellas · Susanna Rodríguez

a/e: info@rocamorateatre.com · URL web: www.rocamorateatre.com

adreça: Carrer d'Argentona, 30. Barcelona 08024 · tel.: 932 132 344 · mòbil: 616 438 555